

Valgprogram Lillesand SV 2023-2027

**På lag med
Lillesand**

SV trenger din støtte for å hindre at tjenestene og naturen bygges ned. SV er et klart alternativ til dagens kuttpolitikk og manglende styring.

SV har en klar plan for Lillesand:

- Prioritere bemanning og heltid
- Satse på godt arbeidsmiljø og god psykisk helse, og få ned sykefraværet
- Satse på kompetanseutvikling i alle sektorer
- Styrke samarbeidet med fagforeningene
- Bedre koordinert samarbeid med frivilligheten

Det er på tide med et skifte i Lillesand!

Innledning	4
For de mange, ikke de få	4
Sikre finansiering	5
Effektivisering	6
På lag med tjenestene!	7
Sats på de ansatte	8
Hjemmebaserte tjenester, sykehjem og omsorgssentre	9
Oppvekst	9
Barnehage	10
Skole	10
SFO	12
Likestilling, inkludering og mangfold	12
Nei til privatisering	13
På lag med framtida!	14
Natur	14
Klima	16
Næringsutvikling	18
På lag med kulturen	19
Kulturbyen Lillesand	20
Byutvikling	21

TALE: June Fylkesnes holdt tale for dagen

FOTO: THOR BØRRESEN

– Takknemlig for at jeg bor i Lillesand

[«Vi må alle bidra i det små hvis vi skal ha et åpent, raust og inkluderende Lillesand.»](#)

June Fylkesnes 4. kandidat Lillesand SV

Innledning

For de mange, ikke de få

- gi gode liv uavhengig av livssituasjon og bakgrunn
- sikre natur, klima og miljø for både nåtid og framtid
- på lag med lokalsamfunnet

SV vil ha en politikk for små forskjeller. Det gir økt tillit og større forståelse mellom folk. Sterke fellesskap gir mennesker muligheter uavhengig av bakgrunn. Velferd og naturressurser skal tjene oss alle, ikke gi fortjeneste til noen få.

SV vil lytte til dem som påvirkes av avgjørelser, som fagforeninger, velforeninger, ungdomsråd og brukergrupper, heller enn til dem som ser muligheter til å tjene penger på bekostning av mennesker og miljø.

Velferden skapes kommunen - av kommunalt ansatte på jobb i barnehager, skoler og kulturskoler, sykehjem og hjemmetjeneste, av klimarådgivere, arealplanleggere, vaktmestere og renholdsarbeidere, og mange andre yrkesgrupper som hver dag går på jobb for å ta vare på mennesker, bygninger, natur og miljø i Lillesand. Høstens valg handler om hvilke rammer alle disse ansatte skal ha for å sikre innbyggerne god velferd, og å sikre natur, klima og miljø for både nåtid og framtid.

SV vil spille på lag med organisasjoner, grupper og aksjoner som deler våre mål. Vi vil også samarbeide med andre partier der det kan bidra til flertall for våre saker. Vi er på lag med Lillesand!

Sikre finansiering

- Høyreflertallets budsjettpolitikk utarmer tjenester, miljø og økonomi
- 3 promille [eiendomsskatt](#) med [bunnfradrag](#) (se under hva dette betyr for deg!)
- Bevilge penger til å utvikle [tjenester](#) og ta vare på miljø

Kode RØD for eldreomsorgen i Lillesand

H, FrP, Pensjonistpartiet, Krf og SP (posisjonen) har vedtatt at det skal kuttes 14 mill i helse og omsorg (velferd) de neste åra.

I SVs alternative budsjett viste vi at det ikke er nødvendig å gjøre noen kutt. Samtidig er det mulig å styrke økonomien, for å sikre gode tjenester på lang sikt. Posisjonen sender regninga til de som er avhengig av god pleie og de ansatte som skal gi den pleien. Er det ikke bedre at vi

å stå opp for gode tjenester. Her fins ingen quick fix og posisjonens budsjettpolitikk har skakkjørt økonomien over flere år:

Likevel, stikkord for oss er: God grunnbemanning, gira på kvalitet, forbedring og åpenhet og bedre samarbeid med frivillighet.

SV har følgende spørsmål til kommunedirektøren (såkalt interpellasjon)

[Kode RØD for eldreomsorgen i Lillesand](#)

SV mener at Høyre og støttepartiene fører en uansvarlig økonomisk politikk. Der Høyre ser kutt i utgifter, ser vi i SV at dette i praksis ofte betyr kutt i [tjenester](#), økt fysisk og psykisk press på jobben, og manglende satsing på natur og miljø. Unødvendige kutt nå gir økte utgifter i framtida!

SV har derfor jobbet for å innføre 3 promille eiendomsskatt med bunnfradrag på 600.000 kr. Det betyr at de med billigere boliger betaler litt mindre eiendomsskatt enn pr. i dag, mens de med dyrere boliger vil betale litt mer.

Her er administrasjonens svar på SVs spørsmål:

2. Hvordan vil det slå ut på utgifter pr mnd for boliger i ulike prisklasser med bunnfradrag på 600 000 hvis promillen er 3, sammenliknet med å ikke ha bunnfradrag og 2 i promille?

Svar: Boliger med lave takstverdier vil få mindre skatt med bunnfradrag og 3 i promille sett opp mot ikke bunnfradrag og 2 i promille. Se tabell her:

Takstverdi bolig	2 000 000	3 000 000	4 000 000	5 000 000	6 000 000	7 000 000	8 000 000	9 000 000	10 000 000
Skatt med bunnfradrag 600 000 og promille 3	1 980	3 870	5 760	7 650	9 540	11 430	13 320	15 210	17 100
Skatt uten bunnfradrag og promille 2	2 520	3 780	5 040	6 300	7 560	8 820	10 080	11 340	12 600
Differanse årlig	-540	90	720	1 350	1 980	2 610	3 240	3 870	4 500
Differanse pr mnd	-45	8	60	113	165	218	270	323	375

1 promille tilsvarer ca 12 mill ekstra i kommunebudsjettet i året. Bunnfradraget koster 7,5 mill. Ligningsverdi oppgitt i tabellen er ca 30% lavere enn markedsverdi. Boliger med markedsverdi 5 mill, betaler da ca 60 kr mer, mens boliger til 3 mill betaler ca 40 kr mindre (se differanse pr mnd). For de fleste ikke mer enn et halv glass vin på et hvilket som helst utested: En liten pris for å hindre utarming av tjenestene.

SV har vært med på nødvendige kutt i siste periode, men vi mener Høyre-flertallet fokuserer for ensidig på økonomi og sender regninga til de ansatte. De ansatte har stått på for å få alle

hjulene til å gå rundt! Samtidig ser vi store utfordringer i oppvekstsektoren. Kommunen har utfordringer med å følge opp barn med psykiske og sosiale utfordringer, samt møte de utfordringene vi står ovenfor i helse- og omsorgssektoren, blant annet med en økende andel eldre.

SVs politikk gir en tryggere økonomi og mer kapasitet til å utvikle tjenester og ta vare på miljøet. Nasjonalt har SV hvert år prioritert å bevilge [5-10 millioner mer til Lillesand](#).

Politikk handler om å prioritere. Lillesand SV har i inneværende bystyreperiode prioritert det viktigste først, nemlig de grunnleggende kommunale tjenestene til innbyggerne. Det vil vi fortsette med!

[5 ting du bør vite om eiendomsskatter \(Faktisk.no\)](#)

[Ord og uttrykk om eiendomsskatt](#)

[SVs alternative budsjett](#)

[se NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem](#)

[SVs skattepolitikk](#)

Effektivisering

Sykefravær, vikarbruk og overtid koster mye og gir innbyggerne våre dårligere tjenester. Vi i SV tror at økt grunnbemanning i velferds- og oppvekstsektoren kan få ned det høye sykefraværet. Ved å øke grunnbemanningen gir vi de ansatte muligheten til å utføre jobben sin på en forsvarlig måte, og det kan bidra til å få ned sykefraværet, samtidig som kostnadene reduseres på lang sikt.

Livs- GLØD

På lag med tjenestene!

- Eldrebølgen gjør det nødvendig å styrke velferdsstaten
- Høyre-flertallets kuttpolitikk skaper mer stress og psykisk press for de ansatte, som går ut over tjenestene
- SV vil skape bedre tjenester og arbeidsmiljø, ved å satse på bemanning, psykisk helse og tiltak som får ned sykefraværet
- Sv vil utvikle og bedre kommunens samarbeid med frivilligheten

Espen Lia (Ordfører kandidat), Joyce Pigao (2. kandidat) og Ralf Corneliusen (3. kandidat)

Velferdsstaten og kommunens tjenester står overfor store utfordringer i forhold til bemanning og rekruttering! I årene som kommer blir det færre barn og flere eldre over 80 år i Lillesand. Flere eldre vil trenge helsehjelp og omsorg av kommunen. Levekårsundersøkelser viser at mange innbyggere har det vanskelig, med høy forekomst av psykiske plager, spesielt blant unge.

SV mener at høyresida sine kutt i velferd er unødvendige: De sender hele regninga til de ansatte og dem som trenger velferden. SV er et klart alternativ til Høyres kuttpolitikk og manglende styring. Vi trenger din støtte for et skifte i Lillesand!

SV vil invitere ansatte, innbyggerne og de andre partiene til å bli med for å komme styrket ut av dette. På lag!

Sats på de ansatte

SV vil rekruttere og beholde folk ved at Lillesand kommune er et godt sted å jobbe. Vi tror Høyre-flertallets kuttpolitikk skaper mer stress og psykisk press for de ansatte, som igjen går ut over tjenestene. Vi vil skape bedre tjenester og arbeidsmiljø, ved å satse på bemanning, psykisk helse og tiltak som får ned sykefraværet.

For at Lillesand kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver som sikrer gode velferdstjenester, må arbeidsgiverpolitikken ivareta den enkelte arbeidstaker gjennom å tilby hele, faste stillinger og gode muligheter for kompetanseutvikling.

Som kvinnerik arbeidsplass har kommunen et særlig ansvar for å fremme likestilling i arbeidsgiverpolitikken. Dette må til om vi skal klare å rekruttere og beholde kompetente ansatte som kan ivareta fremtidens velferd for innbyggerne.

- Prioritere bemanning og heltid framfor dagens kuttpolitikk, for å redusere belastningen på de ansatte. Det gir bedre helse, økt trivsel og faglig kvalitet og sparer penger på sykefravær og vikarbruk
- Satse på å øke grunnbemanningen ved å omdisponere fra vikar, ekstravakter og overtid
- Jobbe for faste, hele stillinger
- Styrke trepartssamarbeidet for å utvikle kvalitet i tjenestene
- Kommunen inviterer fagforening til en prosess med mål om å få ned sykefraværet, bedre psykisk velvære blant de ansatte
- Felles opplæring i inkluderende arbeidsliv og psykisk helse for ledere, fagforening og verneombud i HMS-gruppene.
- Prioritere kompetanseutvikling for ledere og ansatte
- Jobbe for å få til bedre oppgavedeling og samhandling i kommunene, bl.a. ved å følge opp [«Tid for handling»](#).
- Prøve ut ny velferdsteknologi for å styrke helse- og omsorgstjenestene

- Utvikle og bedre kommunens samarbeid med frivilligheten
- Prøve ut NYBY som digitalt verktøy for å bedre kontakt mellom frivillighet og kommune, og stimulere til mer frivillighet

Hjemmebaserte tjenester, sykehjem og omsorgssentre

- Eldre hjemmeboende må sikres god helsehjelp og omsorg, sunn mat, aktivitet og sosiale møteplasser

I årene som kommer vil vi alle måtte bo i egen bolig, inntil situasjonen krever mer intensiv omsorg og sykepleie. Det betinger gode hjemmebaserte tjenester og samarbeid med frivilligheten. Vi må prøve ut god velferdsteknologi, men være kritiske så det ikke går ut over menneskelig kontakt. Eldre hjemmeboende må sikres god helsehjelp og omsorg, sunn mat, aktivitet og sosiale møteplasser.

Lillesand SV vil:

- sikre nødvendig antall omsorgsboliger og sykehjemsplasser
- prioritere grunnbemanningen i helseinstitusjonene og hjemmetjenesten
- opprettholde tilstrekkelig antall korttidsplasser
- sikre dagtilbudet for eldre
- sikre døgnkontinuerlig hjemmesykepleie i hele kommunen
- arbeide for god demensomsorg
- tilrettelegge for gode aktivitetstilbud i samarbeid med frivilligheten

Oppvekst

- Sikres ressurser som gjør kommunen i stand til å møte barn og unges behov
- Fokus på tidlig innsats
- Bedre samarbeid på tvers av instanser og med frivilligheten

Satsing på barn og unges oppvekstmiljø er en investering for framtida og skal ivaretas av det kommunale tjenesteapparatet. Kommunen står overfor en oppvekstreform, som utfordrer alle enheter i oppvekstsektoren. Det må sikres ressurser som gjør oss i stand til å skape gode oppvekstmiljø, og møte barn og unges behov.

Lillesand SV vil:

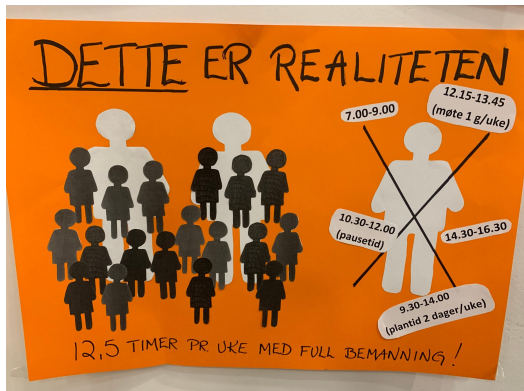
- Lillesand skal ha fritidsklubber med kompetente voksne i Høvåg og Lillesand der medvirkning, mestring og relasjonsbygging er sentrale virkemidler
- Styrke tilbudene i fritidsklubbene med voksen-frivillighet som et tillegg, men ikke erstatning for profesjonelle og kompetente ungdomsarbeidere

- Styrke stillingsprosenten til ungdomsledere, slik at ungdomskubbene kan utvide åpningstidene og tilbudene
- Jobbe for at ulike tilbud for barn og unge koordineres for økt samarbeid.
- Ruste opp Nedre Hestheia skatepark til en aktivitetspark og jobbe for å få flere aktivitetsparker.
- Kommunen skal samarbeide med de lokale vellene om vedlikehold av lekeplasser og aktivitetsparker.
- Kommunen skal gå i dialog med skateklubben om å bygge skatehall. Finansieres med allerede bevilgede midler.

Barnehage

- Prioritere bemanning.
- Fokus på tidlig innsats.

Vår ordfører kandidat Espen Lia med Utdanningsforbundet og Fagforbundet.

SV mener at barnehagen er vår viktigste arena for tidlig forebyggende innsats. For kvaliteten i barnehagen er det avgjørende at alle barn blir sett hver dag og at de får omsorg og oppmuntring av kompetente ansatte. Da er det avgjørende med god bemanning.

SV vil

- Prioritere at pedagog-bemanningsnormen ivaretas i hele barnehagens åpningstid
- Lytte til Utdanningsforbundet og Fagforbundet for å finne gode løsninger i budsjettprosessen og utvikling av kvaliteten i barnehagen
- Jobbe for at alle barnehager er drevet i kommunal eller privat ideell regi

Skole

Vi trenger en skole som ser hele eleven, med nok ressurser, kompetanse, nok lærere og andre tilsatte og god dialog med foresatte. Vi vil ha en mestringskole, framfor Høyres "kunnskapsskole" med økonomiske kutt.

Får ikke svar om mobbesak før i august

Espen Lia (SV) ønsket at bystyret skulle få en orientering om hva som har skjedd i kjølvannet av «mobbesaken» ved Lillesand ungdomsskole, men kommunen vil ikke svare før i august.

Thor Børresen
thor@lp.no

– De siste to årene har det vært flere saker i lokale og nasjonale medier som omhandler skolemiljøet i Lillesandsskolen. Det er en sammenheng mellom

ker). Felles for mange er at foreldre opplever å bli sett på som vanskelige å samarbeide med, skrev Espen Lia i sin interpellasjon, hvor han siterte en mor: «En grunnleggende forståelse for at ved skolevegring, er det skolen selv som er en vanskelig arena for barnet, ikke hjemmet.»

På denne bakgrunn ønsket han å få svar på hvilke klager Statsforvalteren har fått fra skolene i Lillesand relatert til skolemiljøet? hva som er forbedringspunktene man kan trekke ut av sakene? og hva som gjøres for å følge opp og ivareta foresatte i slike saker?

Lia og andre må imidlertid smøre seg med tålmodighet før man svar.

– Administrasjonen jobber med et tilsvarende svar til kontrollutvalget. Det skal være ferdig i slutten av august. Ad-

ORIENTERING OM SKOLEMILJØ: Espen Lia ønsket å ta opp mobbesaken.

Foto: Carl Christian Engstad

av kommunalsjef Arnt Jørgen Eidsaa men som formelt er sendt ut av ordføreren.

lig klasseledelse og god organisering av aktiviteter i skolehverdagen.

eleven og å få til god kommunikasjon mellom de involverte, på den enkelte arena og mel-

Får ikke svar på mobbesak

En styrket skolehelsetjeneste samt miljøterapeuter og fagarbeidere er avgjørende bedre til å fange opp og hjelpe elever, som av ulike årsaker sliter med hverdagen.

Mer praktiske aktiviteter, kunst og håndverk og musikk vil virke forebyggende og gjøre skoledagen bedre for mange. Vi vil utnytte mulighetene som ligger i samarbeid med yrkeslivet og lokalsamfunnet.

SV vil ha en skole som jobber aktivt mot mobbing, seksuell trakassering, diskriminering, rasisme, trusler og vold.

- Jobbe for sterkere lag rundt elever og lærere bla ved å [satse på miljøterapeuter og fagarbeidere](#)
- Lillesand Ungdomsskole skal følge opp og evaluere [DEMBRA](#)
- Skolene skal gjennomføre en evaluering av bruk av digitale læringsmidler, bygget på medvirkning og oppdatert forskning
- Skolene skal evaluere bruk av lekser bygget på medvirkning og oppdatert forskning
- Skolene skal i samarbeid med FAU og elevrådet finne gode løsninger for en mobilfri skole
- Sikre elevene gode læremidler
- Jobbe for alternative læringsarenaer i skolen
- De som har ansvaret for spesialundervisning må ha relevant spesialpedagogisk kompetanse
- Prioritere rehabilitering av Borkedalen skole
- Prioritere rehabilitering av Brentemoen skole i sammenheng med investeringer i kulturskole
- “Brannstasjonstomta” skal på lang sikt brukes til å utvide Brentemoen skole

SFO

SV vil at skolefritidsordning (SFO) blir aktivitetsskole (AKS), og SFO/AKS skal være gratis for alle barn. SFO/AKS må få en kvalitetsheving av innholdet og tilfredsstillende bemanning må sikres. SFO/AKS må ha fagutdanna personell.

Lillesand SV vil:

- Forbedre innholdet i SFO/AKS, og styrke samarbeidet med kulturskole, idrett og andre frivillige lag og foreninger for barn
- Jobbe for at SFO blir [gratis aktivitetsskole](#)

Likestilling, inkludering og mangfold

Vår 2. kandidat Joyce Pigao med paneldeltakere om “Antirasisme i skolen og lokalsamfunn”

SV holder fast ved det grunnleggende menneskesynet om at alle er like mye verdt, uansett hvilken økonomisk, sosial, religiøs eller etnisk bakgrunn de har. Vi må bekjempe alle former for rasisme og diskriminering.

Lillesand SV vil:

- Utarbeide en lokal handlingsplan mot mobbing, rasisme, hatefulle ytringer og etnisk diskriminering i kommunen
- Styrke kompetansen og opplæringen om seksualitet og kjønns mangfold i skolen
- Jobbe for at kommune og næringsliv ansetter folk som står utenfor arbeidsmarkedet

Vi må tørre å gå inn i det som er vanskelig

Lillesand ble for en tid tilbake nasjonal kjent for en rasistisk mobbesak på Lillesand ungdomsskole. Mange unge og voksne var og er berørt av det som har skjedd, og det er blitt tydelig at vi som lokalsamfunn må ta mobbing og rasisme på alvor. Dette gjelder ikke bare i Lillesand, men i alle landets kommuner. «Lillesand-saken» er en påminnelse om hvor ofte rasisme snakkes OM, men ikke nødvendigvis arbeides MOT.

Skal vi unngå å gå i skyttergravene må vi jobbe med å finne gode tiltak og løsninger som er forebyggende når det gjelder mobbing og rasisme. Per Lill

Joyce Pigao, Kirsti Berntsen og Espen Lia.

FOTO: SV

[Vi må tørre å gå inn i det som er vanskelig](#)

Nei til privatisering

I mange kommuner på Agder går høyresida til valg på kommersialisering og konkurranseutsetting av velferden. Velferdsprivatisering fører til økt press og usikkerhet for de ansatte, dårligere pensjon og arbeidsforhold, og ofte lavere kvalitet og mindre forutsigbarhet for brukerne. Prisen for kommunene har ofte blitt høyere, fordi kommersielle tilbydere også skal tjene penger på driften. SV sier derfor nei til privatisering.

Natur- GLØD

På lag med framtida!

- Vi trenger din støtte til en politikk hvor næring og miljø går hånd i hånd
- Vi trenger et skifte fra dagens politikk som fører til unødvendig nedbygging av naturen.

Natur

SV tar utgangspunkt i at vi står i en klima- og naturkrise. Vi har tatt kampen for både klima og natur i Bystyret. Vi har fått gjennomslag for at kommunen som forurensningsmyndighet sørger for at utbyggere restaurerer døde vassdrag og at vi legger føre-var-prinsippet til grunn ved nye utbygginger. Videre har vi tatt kampen mot vindkraft i Nordbømarka! SV har insistert på behovet for økt bemanning på miljøområdet i kommunen, som nå blir en realitet.

[Enstemmig Sufidvedtak](#)

SV vil utvikle Lillesand ved å ta vare på estetikk, landskap, natur og biologisk mangfold. Naturen vår er en viktig kapital for gode liv og for at vi skal være en framtidsrettet turistkommune. Vi trenger din støtte til en politikk hvor næring og natur går hånd i hånd.

Vi trenger et skifte fra dagens høyrepolitikk, som fører til nedbygging av natur og som mangler krav til utbyggere. SV har tatt kampen for å ta vare på naturen i Lillesand.

Lillesand SV vil:

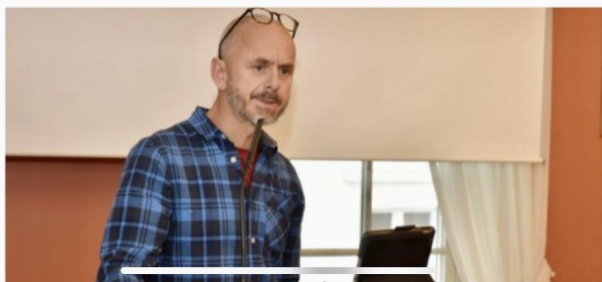
- Prioritere at kommunen har kapasitet til å følge opp forurensning
- Følge opp forurensning av elver og vann, slik at vannmiljøet gjenopprettes
- Egen plan for naturmangfold og friluftsliv med sikte på å ta vare på naturmangfold, sammenhengende skogsområder og bynært friluftsliv
- Vi trenger en fortetningsplan for bolig- og næringsutvikling, for å hindre unødig nedbygging av natur
- Lillesand skal ha arealregnskap og klimaregnskap og utarbeide gode styringsmål basert på disse
- Kommunen skal være en aktiv pådriver for at FIVEN renser sine utslipp.

– Det viktigste fotsporet dette bystyret kan sette

Etter flere års kamp, hvor SVs Espen Lia har stått i spissen, vedtok formannskapet å gå videre med den etterlengtede klima- og miljøplanen flere har etterspurt i årevis.

Håkon Raa

sulfid på grunn av at man ikke har god nok kapasitet til å få behandlet det og denne planen, sa han.

Manglende ressurser var derimot ikke noe problem, påpekte kommunedirektør Guri Ulltveit-Moe.

– For å komme med en budsjettekkasje så ligger det inne akkurat nå at vi oppretter en ny, fast stilling som ikke bare skal jobbe med arealplaner, men også slike type planer. På den måten mener vi at dette skal la seg gjøre kapasitetsmessig uten at dette går ut over sultfølelsene ombest.

[Artikkel](#)

I årene som kommer vil utvikling avhenge av tilgangen på ren fornybar energi. Alternative energikilder skal tas i bruk og strømforsyningsnettet må bygges ut. Lillesand SV mener at energisparing og en sterkere prioritering av hva vi skal bruke strømmen vår til, er nødvendig.

Høyreflertallet har sviktet i forhold til klima og å vektlegge miljø i beslutninger. SV trenger din støtte for et grønt framtidrettet Lillesand!

Lillesand SV vil:

Leserinnlegg: Kollektivtrafikk i Lillesand

For å spare penger har Agder kollektivtrafikk (AKT) vedtatt en kraftig reduksjon i tilbudet på linje 138 som forbinder Skottevig og Ulvøysund med linje 139 – Kristiansand – Høvåg – Lillesand. Lillesand SV har blitt kontaktet av innbyggere langs disse rutene som er bekymret for at eldre i området blir sittende uten et kollektivtilbud.

I referatet fra Barne- og ungdomsrådet 7. juni 2021 ser vi en

kollektivtilbud. Den teknologiske utviklingen går raskt, men ikke raskt nok til å levere førerløse tilbud eller andre skreddersydde, miljøvennlige løsninger med det aller første.

Kollektiv transport på Agder er derfor ikke et prosjekt som må beregnes å måtte gå med økonomisk overskudd. Markedskreftene kan ikke definere busstilbudene i kommunen. Vi må faktisk tillate halvfulle ruter.

[Leserinnlegg: Kollektivtrafikk i Lillesand](#)

- Prioritere gang- og sykkelstier
- Ta initiativ til å styrke kollektivtilbud i sentrum, Justøya, Heldal, Kaldvel, Dyvik og Høvåg gjennom [AKT-SVIPP](#)
- Stille miljøkrav til industrien om nullutslipp og bruk av fornybar energi

- Ha økt innsats for energisparing i kommunale enheter
- Prioritere å installere solcelleanlegg på kommunale bygg
- Kommunen skal stille krav om klima, plast og bærekraft i sine innkjøp
- Kommunen må utarbeide kriterier for solceller og solcelletakstein i vernesonen
- Prioritere enøktiltak og solceller i budsjettet
- Utrede alternative muligheter for at Lillesand kommune har et eget selskap for å bygge ut energiproduksjon på egnede utbygde områder som veiskjæringer, tak og fyllinger mm. En mulighet kan være å bruke Lillesand Næringsarealer (LINA) eller et nytt hvor innbyggerne får mulighet til å kjøpe seg inn
- Si nei til vindkraftverk på land og havvind nær kysten
- Lillesand kommune gir 2500 kroner i støtte til energirådgivning som gir innbyggerne mulighet til å ta kontroll over sitt eget strømforbruk. Pengene utbetales på Lillesandskortet (sentrumskort). Slik stimuleres sentrumshandelen og arbeidsplasser

Næringsutvikling

- Sette grenser og stille krav for å ta vare på klima, naturen og det unike med Lillesand

Espen Lia og Inger Margrethe Stoveland på besøk hos EON-elements, et godt eksempel på en bærekraft-bedrift. [Nå er produksjonen i gang](#)

Lillesand SV vil at det skal være attraktivt å etablere og videreutvikle bærekraftige næringer i kommunen. Vi har høye ambisjoner og mål for bærekraftig utvikling som vil fremme grønt tankesett og innovasjon i næringer, kommune og blant oss innbyggere. Lillesand SV vil sette grenser og stille krav for å ta vare på klima, naturen og det unike med Lillesand.

Lillesand SV vil:

- Ta initiativ til en årlig møteplass for å utvikle Lillesand. Vi vil skape rom for at utvikling gror fram i møte mellom aktører i lokalsamfunnet, kunnskapsmiljøer og samarbeid med andre kommuner.
- Satse på etablering av teknologi- og kompetansebedrifter i Lillesand med vekt på sentrumsutvikling
- Jobbe for håndverkerhavn på Fossbekk for å kunne utvikle Dypvannskaia og Verven for allmennheten
- Styrke lokal, økologisk matproduksjon og leveransemuligheter til kommunale enheter
- Stille krav om mer skånsomt skogbruk.
- Videreutvikle hele Lillesand som bærekraftig reiselivsdestinasjon
- Være restriktive til nedbygging av matjord, strandsone, myr og sammenhengende skogsområder
- Jobbe for å inkludere folk med "hull" i CV-en i kommune og næringsliv

Kultur- GLØD

På lag med kulturen

Bekymret for kulturskolen: – Akutte behov

Inger Margrethe Stoveland (SV) mener kulturskolen på mange måter er overlatt til Birkenes.

Carl Christian Engstad
carl.christian.engstad@ip.no

I bystyret onsdag tok hun opp sine bekymringer rundt kulturskolen i Lillesand og Birkenes. Hun mener administrasjonen og politikerne i Lillesand har for dårlig kontakt og overopp-syn med kulturskolen.

– Både når det gjelder å be-sørge faglig utvikling og som arbeidsgivere. Det er for få hjemler til undervisning og for dårlige forhold. Men saken kommer sjeldent inn i synsfel-tet til bystyret, sier Stoveland

SAVNER ENGASJEMENT: Inger Margrethe Stoveland (SV) mener politikerne i Lillesand bør involvere seg mer i den interkommunale kulturskolen.
ARKIVFOTO: CARL CHRISTIAN ENGSTAD

Kulturbyen Lillesand

Lillesand blir en levende og fremtidsrettet by når kunst og kultur prioriteres. SV vil satse på gode vilkår for kunstnere. Ved å satse på å legge til rette for profesjonelle kunstnere, legger vi grunnlaget for å utvikle bredden og frivilligheten.

Kreative mennesker i sentrum tiltrekker seg nye mennesker, og bidrar til å skape morgendagens bærekraftige næringer og et levende lokalsamfunn. Kultur skaper livsglød, tiltrekker turister og får oss til å bruke sentrum.

SV vil at:

- Kulturskolen skal få egnede, permanente lokaler. Det kan hende dette er på "brannstasjonstomta" eller som en utvidelse av kinoen.
- Lage et system for i husleiestøtte til utøvende kunstnere for å skape levende lokaler i sentrum. Pengene utbetales på Lillesandskortet (sentrumskort). Slik stimuleres sentrumsutvikling, sentrumshandel og arbeidsplasser
- Vi skal ha en bred kulturskole med tilbud i alle kunstfag.
- Lillesand kulturskole skal ha en lav terskel og gratisplasser, samt utvikle samhandling med grunnskole og SFO.
- Representanter for kulturlivet kommer inn i [Sentrumsforum](#) eller nye fora for å utvikle byen.

LESERBREV:

Vi trenger mer lederskap og dialog

SV støttet at plan for gågate og torgarealer i Lillesand sentrum legges ut til høring. For å lykkes med å utvikle vårt unike sentrum er det avgjørende med tydelig politisk engasjement over tid og arenaer for dialog mellom ulike aktører og innbyggere.

Vi mener det er synd om debatten om sentrumsutvikling polariseres i et ja eller nei til gågate. Hvis vi heller våger å luften tanker og være nysgjerrige, skaper vi et godt grunnlag for å utvikle et levende sentrum. Gågate eller et sentrum som er godt å gå i, er bare en av flere ting vi må jobbe med. Forrige bystyret satte i gang dette arbeidet, blant annet ved å invitere Transport Økonomisk Institutt (TØI) for å bygge kunnskap.

TØI trakk fram 4 hovedutfordringer for sentrumsutvikling:

1. Dagens fragmenterte gårdeierstruktur gjør det vanskelig å styrke sentrums attraktivitet som etableringsarena for handel og service

2. Konkurransen fra handel lokalisert utenfor sentrum svekker

GÅGATE: Espen Lia skriver om gågate

[Vi trenger mer lederskap og dialog](#)

SV er et kulturvernparti, samtidig som vi vil utvikle Lillesand videre. Vi må sørge for levende lokaler i sentrum. Hva skal skje i sentrum hvis netthandelen tar mer og mer over? Får vi et sentrum av tomme lokaler?

For å lykkes med å utvikle vårt unike sentrum er det avgjørende med tydelig politisk engasjement over tid og arenaer for dialog mellom ulike aktører og innbyggere. Vi mener det er synd om debatten om sentrumsutvikling polariseres i et ja eller nei til gågate eller gatebelegg. Hvis vi heller våger å luften tanker og være nysgjerrige, skaper vi et godt grunnlag for å utvikle et levende sentrum.

SV vil bidra til å styrke samarbeidet mellom ulike aktører videre. Da må kommunen stille opp, ildsjeler og sentrale aktører i kulturliv og foreninger må inviteres med, og viktige gårdeiere i byen må spille på lag.

- Ta initiativ til en årlig møteplass for å utvikle Lillesand. Vi vil skape rom for at utvikling gror fram i møte mellom ulike aktører i lokalsamfunnet, kunnskapsmiljøer og samarbeid med andre kommuner
- Folkeparken Kokkenes skal utvikles med rom for aktiviteter for alle aldersgrupper, maritime aktiviteter og kultur
- Sentrumsnære byggeprosjekter skal bygges som tette småhusområder med sørlandske småbykvaliteter, slik vi finner i andre sørlandsbyer
- Kunnskap om byutvikling som en bred samfunnsprosess skal gjennomsyre kommunen
- Utvikle samarbeidet mellom etablerte og nye aktører i sentrum
- Jobbe for parkering under bakken og et bilfritt miljø i sentrumsgatene
- Badeplasser og bryggeanlegg skal legges til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Alle butikker og kommunale tjenester skal være tilgjengelige for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Prioritere gåsoner i sentrum, sykkelstier og offentlig transport, framfor privatbilisme
- Gågate og resten av gatene i sentrum skal utformes i tråd med vedtatt veileder. Kostnader, estetikk, universell utforming og miljø skal vektlegges

[Levende lokaler og byrom i Lillesand](#)

Lillesands-Posten
 Vår lokalkunnskap gir raske boligsalg til rett pris!
 SØRMEGLEREN
 37 00 00 00 | lillesandsenter.no

FREDAG 6. desember 2019 Nr. 06 150 årgang LØSSALG 25 KRONER

HØYRES KRISTIN GUSTAVSEN: Skapte debatt med deltidsforslag Side 2 >

Ser på leieprisene i bofellesskap Side 12-13 >

KLAR FOR CUPFINALE: Vikings Ylldren Ibrahimaj startet karrieren i LIL. Side 18-19 >

FRODE STRØMMAN, ESPEN LIA OG LOKALE KUNSTNERE:

Skaper liv og røre med førjulsstunt

► Frode Strømman og Espen Lia har sett seg lei av tomme lokaler i sentrum. I fire dager før jul fyller de opp ett av lokalene med aktiviteter for barn, pepperkakeby, leketøy, gaver og lokale kunstnere og håndverkere. De håper på langsiktig effekt. Side 20-21

Åpent 10.00-19.00 (18) // Extra: 07.00-23.00 (08-23) // lillesandsenter.no //

LILLESAND SENTER

GLEDER SEG: Frode Strømman og Espen Lia håper på langsiktige og positive ringvirkninger for Lillesand sentrum.
FOTO: CARL CHRISTIAN ENGSTAD

NYSGJERRIGE: Barn ser inn det tomme lokalet i Vestregate. Snart vil det være fylt med aktivitet.
FOTO: CARL CHRISTIAN ENGSTAD

Fyller tomt lokale med pepperkakeby, leketøy, akti- viteter for barn og kunstnere

«Levende lokaler» ankommer Lillesand. I fire dager før jul fylles det tomme sentrumslokalet med liv og røre.